

Zdaj jih veliko lažje razumem

Pogovor s Stašem Ravterjem, novim direktorjem Slovenske kinoteke

Zdenko Vrdlovec

LJUBLJANA – Ko je minister za kulturo za direktorja Slovenske kinoteke predlagal **Staša Ravterja**, diplomanta Akademije za gledališče, radio, film in televizijo, ki je delal kot dramaturg v mariborskem gledališču, je dal negativno mnenje najprej svet kinoteke, zatem pa še njeni zaposleni in zunanji sodelavci. A ni ostalo le pri tem, negativno mnenje je preraslo v pravo kampanjo proti ministru izbiri direktorja Slovenske kinoteke, ker da »ne izpolnjuje ključnega razpisnega pogoja za mesto direktorja kinoteke, to je poznavanja področje dela kinoteke«, kot je v Pozivu k pravičnosti zapisal Kolektiv Slovenske kinoteke, ki je poslal tudi odprto pismo mednarodni strokovni javnosti (članom Mednarodnega združenja filmskih arhivov): ta se je odzvala v velikem številu in pozvala ministra za kulturo **Vaska Simoniti**ja, naj opusteva argumente Slovenske kinoteke in premisli o svoji izbiri. Bolj naklonjen je bil odziv domače strokovne javnosti, zlasti nekaterih članov Društva slovenskih filmskih ustvarjalcev, ki so »kolektiv« Slovenske kinoteke marsikaj očitali.

Staša Ravterja, ki je ta mesec prišel v službo kot novi direktor Slovenske kinoteke, doslej še nihče ni vprašal, ali se tudi sam vidi kot nekakšna grožnja za kinotečni kolektiv.

Vaš program so popolnoma seccrali...

O programu dejavnosti neke ustanove menim, da mora biti splošen, obenem pa imeti poudarke na določenih temah. Če takšen program na-

piše insider, torej nekdo iz te ustanove ali blizu nje, se najbrž ne bo veliko razlikoval od dosedanjega. Po mojem pa mora z novim direktorjem priti nova energija in z njo novi dosežki in nadgradnja obstoječega. V uvodu svojega programa sem napisal: »Verjamem, da je kinoteka živ in dinamičen organizem, ki zahteva nenehno interakcijo in dograjevanje, in da se bom poskušal ukvarjati z nadaljevanjem in nadgrajevanjem že globoko zarisane in v slovenski prostor vtisnjene kontinuitete prejšnjih vizij in naporov posameznikov ter ekip, ki so to pot začrtali.« To je izhodišče mojega programa, o katerem mislim, da mu noben objektivni kritik ne bi mogel oporekati.

Očitali so vam tudi nestrokovnost.

Splet okoliščin je najbrž botroval vsem mehanizmom, ki so zelo očitno vodili do diskreditacije in ignoriranja naziva diplomirani dramaturg, katerega kratko definicijo najdemo tudi na spletnih straneh AGRFT (»Študenti dramaturgije med študijem pridobijo temeljna znanja iz teorije, zgodovine in estetike drame, gledališča, filma in audiovizualnih medijev sploh. Spoznavajo tudi raziskovalne metodologije za preučevanje gledališča in filma.«). Toliko o formalni izobrazbi s področja filma. O usposobljenosti za vodenje kolektiva pa ne bi izgubljal besed, saj menim, da pomeni mednarodni magistrski študij MBA, ki sem ga absolviral, dovolj trdno jamstvo.

Ste pričakovali takšen odziv?

Niti po naključju ne, še posebej, ker je bil postopek na kulturnem ministrstvu povsem korekten, brez vsakega favoriziranja ali šikaniranja.

Vas ni minila želja voditi Slovensko kinoteko?

Sploh ne, ko se za nekaj odločim, sem pripravljen zavezo izpeljati do konca.

Kaj menite o povezavi kinoteke in art kina?

Mislim, da je to treba ohraniti, ker sta kinoteka in art kino edina protitež prevladujočemu komercialnemu filmu. Res je, da je zdaj morda prihajalo do programskega prekrivanja med kinoteko in art kinom, vendar je bila to posledica zaprtja kinotečne dvorane. Ko bo kinotečna dvorana spet odprta – to bo predvidoma januarja – prihodnje leto – bosta obe ustanovi imeli vsaka svoj specifični program. Kot sem v let prvih dneh v novi službi ugotovil, ima Kinodvor kot distribucijska hiša težave oziroma ne more enakopravno nastopati na kinematografskem trgu, ker je dotiran in je zato obsojen na mlod in neimotivno distributerjev. Ekipa Kinodvora se zelo trudi, dela z velikim entuziazmom, po mojem zelo učinkovito. To je res perfektna ekipa, dela noč in dan, z dušo in telesom. Zdaj tudi lažje razumem, zakaj so tako nasprotovali »neznane« direktorju...

Zakaj?

Morda zato, ker jih je nekdo prepračil, da prihajam s slabimi nameni in s popolnim nerazumevanjem ter nepoznavanjem njihove dejavnosti. Zdaj na žalost prihaja od tega, da ta ekipa sama razpada; nekateri odhajajo.

Staša Ravter: Upam, da bom v prihodnjih mesecih s kreativno energijo in s svojim konceptom prepračil ljudi v kinoteki in Kinodvoru, da je bila izbira ministrstva dobra. Foto: Jaka Adamič

Tudi iz kinoteke?

Tudi.

Kdo?

Odpoved mi je dal programski vodja, vendar zelo upam, da ni dokončna. Upam tudi, da bom v prihodnjih mesecih s kreativno energijo in s svojim konceptom ljudi v kinoteki in Kinodvoru prepračil, da je bila izbira ministrstva dobra.

Ne bo težav z odprtem?

Kinoteka se bo znova odprla natanko tako, kot je za to ustanovo potrebno in primerno.

Ste kaj hodili v kinoteko?

V študentskih letih sem jo obiskoval najmanj trikrat na teden, priložnostno tudi pozneje, najbolj so me navdušili razni cikli in avtorske retro-spektive. Zlasti te se mi zdijo dragocene, saj ti omogočijo spremljati ves avtorjev režijski in osebnostni razvoj.

Ste založniško dejavnost kinoteke res postavili v odvisnost od prenovljenih zmogljivosti dvorane?

Spet bom citiral svoj program: »Založniška dejavnost kinoteke se ukvarja s problemi iz zgodovine in teorije filma na različnih ravneh in je v slovenskem filmskem okolju nepogrešljiva, saj kompleksno in sistematično obdeluje to področje. Na vsak način je treba dinamično izdaj vsaj obdržati na dosedanjih ravni, vse pa storiti za to, da bi še narasla. Pogoji bodo s prenovljenimi zmogljivostmi Kinoteke delno izpolnjeni.« Seveda nisem imel v mislih prostorskih zmogljivosti.

Ne le v tem pogledu, ampak na sploh je bila kritika mojega programa očito pisana s skrajnimi načini najti nekaj spornega in nemara tudi z namenom, da diskreditira usmeritve kulturnega ministr-

stva. Vseh teh kritik ne mislim komentirati, ampak jih rajši pretresam z vsakim nosilecem programa v kolektivni in po-skušajo najti skupne in najboljše rešitve za nadaljnji razvoj kinoteke.

Določene reakcije sem resda pričakoval, vendar pa ne v tolikšni meri, ki je že prešla meje dobrega okusa. Ves čas sta se pisali dve vzporedni zgodbi: eno so pisali delavci in zunanji sodelavci kinoteke, drugi pa tisti, ki so v začetku plaho, nato pa vse glasneje oporekali z resničnimi in strokovnimi argumenti, ki so si jih prvi lastili kot izključno njihovo lastnino, prav tako kot kinoteko samo. Ti drugi predstavljajo strokovno javnost, kako bi namreč lahko drugače imenovali člane Društva slovenskih filmskih ustvarjalcev in Filmskega arhiva Republike Slovenije.